

NIE ZAPOMNIEĆ O TRAGEDII TORZEŃCA

Torzeniec i Wyszanów - dwie niemal sąsiadujące z sobą miejscowości już w pierwszych dniach wojny zostały nazwane tragedią ludobójstwa i pożogi. Dla upamiętnienia wydarzeń sprzed 80 lat, w obu tych miejscowościach

16. Jarociński Batalion Remontu Lotnisk.

- 1 września tragiczna śmierć dotknęła ludzi, którzy mieli nadzieję, pasję, chcieli po prostu żyć - mówił w kazaniu ks. Daniel Karwacki.

Apel Poległych to w tym miejscu bardziej „apel pomordowanych”. Pamiętano o nich i w modlitwie, i w trakcie apelowych wyzwań. Tragedia, jaka dosięgła mieszkańców Torzeńca została też spisana przez świadków tych zdarzeń...

We wsi rozpoczęło się prawdziwe piekło. Niemcy rzucali butelki z benzyną na domy, stodoły i obory. Wieś stanęła pod ogniem, a do ludzkiego uciekających z płoną-

ściach odbyły się 2 września wspólne uroczystości pod patronatem wójta gminy Doruchów - Urszuli Kowalińskiej i burmistrza Wieruszowa - Rafała Przybyły.

Odświętny charakter rocznicowym obchodom nadała msza święta odprawiana na miejscu straceń w Torzeńcu, z udziałem Kompanii Honorowej WP, reprezentującej

Zaraz po mszy z krótkim programem artystycznym wystąpili dzieci ze SP w Torzeńcu. Na koniec każde z nich położyło różyczkę przed ścianą stodoły-pomnika. Chwilę później miejsce to zostało obsypane wiązkami biało-czerwonych bukietów, składanych przez liczne delegacje uczestniczące w tym uroczystym spotkaniu.

ich pamięci!

Zaraz po apelu uformowała się kolumna marszowa - na czele Orkiestra Dęta z Naramic, za muzykami równym krokiem kompania WP, poczty sztandarowe, harcerze i pozostali uczestnicy uroczystości. Dalsza ich część odbyła się w Domu Ludowym. Tutaj przypomniano o tragedii mieszkańców Torzeńca, do jakiej doszło 1 i 2 września 1939 r. Referat na ten temat wygłosił Przemysław Godyła, reprezentujący Grabowne.

Stowarzyszenie Historyczne. Swe rozważania zaczął od porównań tego, co wydarzyło się w Torzeńcu, z majacymi podobny przebieg zdarzeniami w belgijskim Leuvel i w Kaliszu, z tym tylko, że w tych miastach do ludobójstwa doszło na początku I wojny światowej. Różnica jest i taka, że tamte dramatyczne wydarzenia znalazły swe miejsce w literaturze i filmie (np. „Noce i dnie”), o tragedii Torzeńca słyszało niewiele. Takie uroczystości jak ta, mają na celu nie tylko oddanie hołdu bestialsko pomordowanym, lecz również zakotwiczenie w pamięci przyszłych pokoleń tych tragicznych dni sprzed 80 lat.

K. Juszczyk

PRZYBIEGŁA SZTAFETA POKOJU

Dzień przed opisanymi wyżej uroczystościami w Torzeńcu, czyli 1 września, o 4.45 - w godzinę, kiedy Niemcy, napadem na Westerplatte, rozpoczęli II wojnę światową, z cmentarza komunalnego w Byszynie wyruszyła sztafeta pokoju, mająca na celu upamiętnienie 80. rocznicy wybuchu wojny, a także uczczenie miejsc pamięci, które są szczególnie ważne dla lokalnej i narodowej tożsamości. Trasa sztafety prowadziła przez gminy: Wieruszów, Bolesławiec, Byszyn, Łęka Opatowska, Doruchów.

Właśnie w gminie Doruchów, w Torzeńcu, przy pomniku ofiar terroru niemieckiego, nastąpiło uroczyste zakończenie biegu. Uczestnicy sztafety, wśród których były trzy osoby, które pokonały całą 62-kilometrową trasę,

przekazali ogień pani wójt gminy Doruchów, a następnie został nim zapalony znicz przy pomniku. (sm)

Organizatorzy serdecznie dziękują zawodnikom i osobom ich wspierającym za wspólne uczczenie pamięci tragicznych wydarzeń Września 1939 roku; a także obsłudze medyczno-technicznej oraz realizatorom foto-video z trasy, mediom lokalnym oraz regionalnym za patronat, samorządom, organizacjom, instytucjom, bez wsparcia których organizacja Sztafety byłaby niemożliwa, a są to m.in.: KPP - w Wieruszowie, w Kępnie,

w Ostrzeszowie, OSP w Cieszcynie, Paweł Grzesiak - prezes Towarzystwa Historyczno-Kulturalnego Związku Harcerze Armiom Harcerstwa Polskiego Chorągiew Wielkopolska Hufiec Kępno, Spółdzielnia Socjalna „Green Service” w Wieruszowie, Firma Usługi Szkoleniowo-Medyczne - Piotr Dreznier.

córeczką Marianną oraz 35-letnia Maria Wieczorek z córkami: Janiną, Czesławą i Ireną. Wejście do piwnicy znajdowało się wewnątrz stodoły zapełnionej zbożem. Po jej podpaleniu pożar szybko ogarnął całą stodołę i odciął drogę ucieczki. Wszystkie ukryte w piwnicy kobiety i dzieci spłonęły żywcem...

Oprócz ludzi w płomieniach zginęły konie, bydło i trzoda chlewna. Połowa wioski praktycznie przestała istnieć. Ale oprawcom w mundurach Wehrmachtu wciąż było mało. Wczesnym rankiem 2 września spędzili pozostałą ludność na podwórzu Teofila Boślaka. W obecności żon, matek i dzieci pod murem rozstrzelanych zostało 18 niewinnych mężczyzn.

Cegielki

Twoje miejsce na wesele, przyjęcie okolicznościowe i niedzielny obiad

Danie Dnia na nadchodzącą niedzielę: barszcz ukraiński, rosti z połędwiczką wieprzową i porę, mix sałat.

Informacja na temat oferty weselnej i rezerwacja stolików w restauracji:

609 609 225 oraz 609 609 240

Szklarka Mysłniewska 101

www.facebook.com/CegielkiWLesie